

*Zvon osirelých
duší*

dávnych dobách žobravé mníšske rády sa budovali na úplnej chudobe. Jednotliví mnísi nemohli vlastniť hmotné statky, ale časom sa však chudoby vzdávali, lebo rehoľa mohla majetok vlastniť. V 14. a 15. storočí počet mníchov v kláštoroch veľmi stúpol hlavne pre pohodlný, nečinný život a obyvateľstvo sa často sťažovalo na ich nemravný život. Aj napriek tomu mníšsky život bol pokladaný za vyšší duchovný život, kde bolo možno konať dobré skutky, ktoré sa stávali pokladom milosti cirkvi. Náš príbeh nám pootvorí brány kláštora, ktoré na počiatku neboli vždy otvorené všetkým, ktorí sa chceli venovať len odriekavému a rozjímanému životu. Jeho hlavným poslaním sa časom stalo zbieranie osirelých duší, pre ktoré svet stratil zmysel a príťažlivosť. Dnes sa teší pozornosti chudobných, aj bohatých a pozýva ich ku skrytému životu v spoločenstve s Bohom.

Kláštor pôsobil ako malé mestečko, kde prevládala čulý ruch. Tak trochu pripadá dojem, že si žije len tak samé pre seba, lebo je obklopené múrmi s chrániacimi vežičkami a kláštorným kostolom. Jednu jeho časť tvoria hospodárske budovy, maštale, stodoly, dielne pre remeselníkov. Sú tu hostovské i nemocničné izby, záhrady na pestovanie zeleniny i liečivých rastlín. V druhej časti, kde sa ochraňuje umenie sa nachádza škola a knižnica. Učí sa tu filozofii, maliarstvu, sochárstvu i staviteľstvu. V kláštorných knižniciach sa nachádzajú rozsiahle knižné diela, ktoré obsahujú diela klasických autorov a klasickej gréckej literatúry.

V kláštore sa takmer 35 mníchov odpisovačov nepretržite venuje prepisom kníh cirkevných, filozofických diel Aristotela, Sokrata a najnovších poznatkov vedy. Mnísi nielen prepisujú a iluminujú rukopisy, ale tvoria liturgické texty, životopisy svätcov, teologických rozpráv a historických kroník. Kláštor v sebe zahŕňa všetko, čo sa označuje slovom kultúra a stal

sa strediskom viery, vzdelania, pokroku. Všetci jeho rehoľníci sú zamestnaní nejakou činnosťou, v zmysle hesla rádu „Ora et labora“ ktorý tu platí po dlhé desaťročia a stal sa strojcom úspešnosti tohto „Božieho diela“. Je to už niekoľko rokov, čo páter Dominik vymenovali na generálnej kapitule za provinciála celého severného územia krajiny. Z veľkého okna písárne, kde začínal pred mnohými desaťročiami ako „stratená duša“, pozoroval čulý ruch na dvorane. Ani dnes si neodpustil prepísať pár riadkov, aby prinútil trasúce sa ruky ku maximálnej sústredenosti, ako to robil dlhé roky. Dnes už nedokáže držať pero dlhšie ako hodinu, lebo tisíce prepísaných rukopisov si vyžiadalo svoju daň, čo sa prejavilo a jeho zdraví. Písárne sa nachádzajú na juhovýchodnej strane krídla jednej z

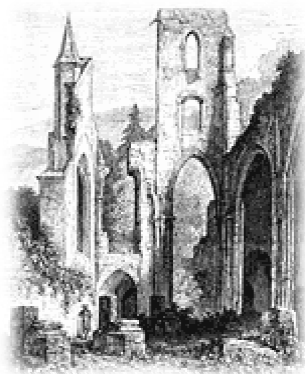

kamenných budov. Ich poloha je zámerne orientovaná týmto smerom, kde dopadá najviac slnečného tepla a múry sa takto čo najskôr vyhrejú. Aj keď pisárňach bolo takto vždy slnečno a teplejšie, ako v iných častiach kláštora, reuma sa vlhkým vzduchom nenápadne zahryzala do kĺbov prstov, ktoré zvierali belavé brká. Dnes už len dozerá na prepisovačov, ktorí sa starajú o to, aby odhalili tajomstvá písma minulosti. Sadol si do kresla pri okne tak, aby na neho dopadali slnečné lúče a zatvoril oči. Mal v úmysle sa priblížiť modlitbou Bohu, ale rozhovor novica s bratom Františkom mu tento úmysel prekazili. „Mníšstvo a mníšsky stav je niečo vznešené, čo si ľudia od pradávna vážili. Túžba byť iba pre Boha, naplno sa mu odovzdať, žiť s ním každú minútku a každý okamih svojho života, to musí prísť z tvojho vnútra ako slnečný lúč, ktorý ťa zahreje.“ Oduševnene hovorí Fratišek. „Žiť takto radikálne s Kristom, nie je ale jednoduché...“ snaží sa oponovať novic Gracián. „Áno, ale je to niečo, čo sám Boh z nebies požehnáva a vie prečo. Lebo mníšstvo a monastier je miesto, kde sa človek snaží slúžiť Bohu v plnosti kedykoľvek, kdekoľvek, všade kam nás pošle plniť jeho svätú vôľu. V Písme nájdeš mnoho príkladov, prečo ľudia odchádzali a odchádzajú do monastierov*.“ Pokračoval vo svojom kázaní Fratišek. Gracián sa pozrel smerom ku spiacemu páterovi Dominikovi. „Počul som, že páter Dominik mal pestrú minulosť.“ pokračoval, čakajúc netrpezlivo na odpoveď. „Hovorí sa, že sa narodil v zbožnej šľachtickej rodine. Na nevôľu svojich rodičov sa rozhodol vstúpiť do kláštora, kde však nenašiel úplný pokoj, lebo ho rušili návštevy príbuzných a priateľov. Zúčastnil sa misie do Afriky, kde však dostal silnú horúčku, ktorá ho dlho trápila. Vrátil sa do malého kláštora, kde býval v pustovni, robil tie najnižšie práce, žil prísny životom a bol šťastný, že nikto nepozná jeho pôvod ani vzdelanie. Raz však zasiahla Božia prozreteľnosť. Keď biskup svätých nových dominikánskych a františkánskych bratov na kňazov, vyzval ich, aby jeden z nich kázal. Nikto nechcel, všetci sa vyhovárali. Napokon predstavený kláštora rozkázal Dominikovi. Ten sa síce tiež vzpieral, ale potom z poslušnosti, nepripravený vystúpil na kazateľnicu. Všetci žasli, keď počuli ohnivé slová múdrosti. Dominika potom ustanovili za učiteľa budúcich kňazov a bol vymenovaný za kazateľa vo svojej provincii. Dlhé roky účinkoval na kazateľnici a vykonal veľa dobrého pre spásu duší.“ „Počul so, že hovorí plynule po francúzsky aj po taliansky.“ prerušil Gracián Františka. „Áno, mal výbornú pamäť a tak potom si doplnil teologické vzdelanie. Počul som, že určitú dobu bol aj profesorom teológie na nejakej univerzite, ale za katedrou však nezostal dlho. Jeho požehnané kroky ho dovedli až sem a je šťastím tohto kraja, že tu zostal natrvalo. Ale už dosť slov, lebo za dnešnú prácu nedostaneme ani kôrku chleba!“ káravým hlasom napomenul Graciána a sústredil sa na liturgické texty pred sebou. Obaja si nemohli všimnúť, ako sa páterovi Dominikovi pootvorili ústa do širokého úsmevu. Ich rozhovor mu pripomenul deň, keď kedysi po prvý krát prišiel na toto miesto. Niekdajší veľký mníšsky rád v prekvitajúcom kláštore sa natoľko zmenšil, že tu zostali len piati mníši a kláštor chátral. Spomína si, ako tu našiel tých piatich zúbožených a vyhladovaných mníchov, ktorý ho poprosili o radu, ako zachrániť upadajúci rád a znova

urobiť z kláštora duchovné centrum, akým bol kedysi, keď ľudia z blízkeho i vzdialeného okolia chodili do kláštora, aby načerpali pokoj a múdrosť. Napadla ho vtedy veta, ktorá navždy zmenila osud tohto opusteného miesta. „Tu je rada ťažká, ale môžem vám povedať, že jeden z vás je Mesiáš.“ Touto mojou vetou boli mnísi načisto zaskočení a ohromení. Mesiáš medzi nimi? Nezmysel! Lámali si nad tým hlavu celé týždne a keď sa vrátil na toto miesto po niekoľkých mesiacoch, bol zaskočený tak ako ani vtedy. Miesto ožilo a piati mnísi mu rozpovedali príbeh, čo sa udialo po tom, ako odišiel. „Ak páter Dominik hovoril pravdu, tak kto to môže byť?“ „Možno je ním brat Lukáš, ktorý teraz vedie kláštor a on sa stal tým vyvoleným.“ nahlas uvažoval Timotej. „Ja to určite nemôžem byť, lebo sa neustále hádam, hoci mám väčšinou pravdu. „To už skôr by si mohol byť ním ty brat Bartolomej. Si tichý a celý deň venuješ práci v záhrade a modlitbám.“ zapojil sa do rozhovoru Lukáš. Ty by určite

vedel spasiť svet ako Mesiáš.“ Mohol by ním byť brat Jakub, ktorý je usilovný a učený. Vyzná sa v histórii a písme svätom.“ prerušil ho Bartolomej. „Žeby Tomáš, ale ten určite nie. Spasiteľom nemôže byť niekto, kto je taký prostoduchý. Celý deň len umýva hrnce, čistí záchody a miestnosti. Alebo áno?“ lámal si naďalej hlavu Jakub. Keďže sa nevedeli dohodnúť, kto je z nich spasiteľom, začali sa ku sebe správať dôstojne a s úctou, akoby bol ním každý z nich. Keď do kláštora po čase zabľúdil, bol ohromený láskou, dobrotou a zbožnosťou, ktorá tu všade panovala. Rozhodol sa tu zostať, lebo cítil, že toto miesto je ten ostrov pokoja, ktorý hľadal. Dlhé roky mlčky zvon pri bráne

kláštora sa časom začal rozoznievať čoraz častejšie. Ľudia sem začali vodiť siroty, ktoré ponechali pri bráne kláštora a zazvonením na zvon oznámili, že pre kláštorom sa nachádza osirelá duša, ktorá hľadá pre svoju dušu miesto porozumenia. Tu mali možnosť tieto siroty bez rodičovskej lásky nájsť opäť cit a lásku. Dobré chýry o kláštore sa niesli veľmi ďaleko a onedlho sem prichádzali chlapci sami so žiadosťou o vstúpenie do rehole, lebo túžili po poznaní a vzdelaní. Takto sa v kláštore časom rozprúdil čulý život. Páter Dominik pri tejto milej spomienke na svoju mladosť hlboko usnul a nevyrušil ho ani zvuk zvona na bráne, na ktorý si už zvykol.

Zazvonil zvonec a príbehu ale nie je koniec. Nech každé zazvonenie zvona prináša osirelým deťom nové začiatky a ich opustené duše nech nájdu lásku, cit a nádej pre krajší život. Bez našej pomoci ho však nenájdu.

2011 © MIHAY

Vysvetlivky*:

iluminovali ozdobovali

„*Ora et labora*“ modli sa a pracuj

rehoľník člen rehoľného rádu

monastier kláštor

